

Beantwoording zienswijzen:

Ontwerp-omgevingsvergunning
"oprichting 4 windmolens t.b.v.
duurzame energie"

locatie: landzijde dijk langs Dordtsche Kil,
(gebied Dordtse Kil IV) gemeente Dordrecht

Inleiding

In deze nota wordt ingegaan op de zienswijzen die naar voren zijn gebracht naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerp van de omgevingsvergunning en de ontwerpverklaring van geen bedenkingen voor de activiteiten bouwen (art. 2.1, lid 1 onder a Wabo) en planologisch afwijken (art. 2.1, lid 1 onder c Wabo) voor de oprichting van 4 windmolens t.b.v. duurzame energie" op de locatie aan de landzijde van de dijk langs de Dordtsche Kil in de gemeente Dordrecht, kadastraal bekend gemeente Dordrecht, sectie V, nummers 1926, 1927 en 1148. Dit gebied wordt ook wel aangeduid met: Dordtse Kil IV.

Door middel van deze omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bestemmingsplan "Gedeelte landelijk Gebied", dat gold ten tijde van de aanvraag om omgevingsvergunning. De locatie is in genoemd bestemmingsplan bestemd voor "Agrarische Doeleinden B".

In het ter vervanging van het bestemmingsplan "Gedeelte landelijk gebied" op 25 juni 2013 vastgestelde bestemmingsplan "Dordtse Kil" is de agrarische bestemming van deze gronden gehandhaafd.

De procedure

Op grond van artikel 2.1 onder c Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) is het verboden zonder omgevingsvergunning gronden of bouwwerken te gebruiken in strijd met een bestemmingsplan. Met toepassing van artikel 2.12 eerste lid onder a. onder 3° Wabo kan voor een activiteit die in strijd is met het bestemmingsplan een omgevingsvergunning worden verleend, indien die activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een ruimtelijke onderbouwing bevat.

Het ontwerp voor de omgevingsvergunning en de ontwerpverklaring van geen bedenkingen zijn met de bijbehorende stukken met ingang van 11 september 2014 ter visie gelegd. Gedurende zes weken (tot en met 22 oktober 2014) bestond voor een ieder de gelegenheid zienswijzen bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland naar voren te brengen.

Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn 17 reacties ontvangen. Binnen de termijn zijn 16 zienswijzen ontvangen, waarvan één via elektronische weg en niet voorzien van een handtekening. Buiten de wettelijke termijn is één zienswijze ontvangen.

Na de ontvangst van de aanvraag om omgevingsvergunning op 9 mei 2011 zijn 5 brieven ontvangen, waarin bezwaren tegen het plan voor de 4 windmolens naar voren worden gebracht. Op dat moment was de uitgebreide voorbereidingsprocedure op grond van de Wabo nog niet gestart en was er geen formele mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Dit is de briefschrijvers schriftelijk medegedeeld. Daarbij is aangegeven dat de brieven geen status hebben. De briefschrijvers zijn afzonderlijk op de hoogte gebracht van het proces op grond van uitgebreide voorbereidingsprocedure, waarmee een ieder op de hoogte is gesteld dat op een later tijdstip, na bekendmaking en op de gebruikelijke wijze, alsnog een zienswijze ingediend zou kunnen worden.

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is het niet toegestaan om persoonsgegevens zonder een wettelijke verplichting of absolute noodzaak elektronisch beschikbaar te stellen. Dit houdt in dat geen NAW-gegevens (naam, adres, woonplaats) of andere persoonsgegevens die vallen onder de Wbp elektronisch ter inzage mogen worden gelegd. In verband hiermee worden in deze nota de namen van de indieners van de zienswijzen niet expliciet vermeld, maar door middel van nummering aangeduid. In een vertrouwelijke bijlage bij deze nota treft u de NAW-gegevens conform de toegepaste nummering aan.

Ontvankelijkheid

Zienswijzen konden worden ingediend tot en met 22 oktober 2014. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 6.9 - verzendtheorie) zijn zienswijzen tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn ter post zijn bezorgd en niet later dan een week na de termijn zijn ontvangen.

Geconcludeerd kan worden dat 15 zienswijzen ontvankelijk zijn. Eén zienswijze is wegens het niet verschoonbaar overschrijden van de termijn voor het indienen van zienswijzen niet-ontvankelijk (poststempel 28 oktober en ontvangen op 29 oktober).

De zienswijze die niet schriftelijk maar via elektronische weg is ingekomen en ook niet is voorzien van een handtekening, is eveneens niet-ontvankelijk.

Behandeling zienswijzen

Onderstaand worden de zienswijzen behandeld. Eerst wordt in het kort de zienswijze aangehaald en daarna van commentaar voorzien. Van de 15 zienswijzen die ontvankelijk zijn, zijn er 12 gelijkkluidend. De overige 3 hebben overeenkomsten maar zijn op andere onderdelen verschillend.

De gelijkkluidende zienswijzen 1 t/m 12 worden gecombineerd behandeld. De overige 3 zienswijzen worden afzonderlijk behandeld.

De 12 gelijkkluidende zienswijzen worden in de zienswijzen sub 1 behandeld. De zienswijzen 13, 14 en 15 worden hierna behandeld onder respectievelijk zienswijze sub 2, sub 3 en sub 4.

Zienswijzen sub 1 (12 gelijkkluidende brieven)

Deze zienswijzen richten is zich op de volgende aspecten:

- 1) Geluidhinder
- 2) Vogels en vleermuizen
- 3) Gezondheid
- 4) Schade
- 5) Procedure
- 6) Veiligheid
- 7) Veiligheid - NGE's
- 8) Slagschaduw.

1. Geluidhinder

Samenvatting zienswijze

Volgens de ruimtelijke onderbouwing voldoet het windturbinepark aan de geluidnormen van het Activiteitenbesluit en is er geen bijzondere lokale omstandigheid die noopt tot het hanteren van een lagere norm. De zienswijze geeft aan, dat het achtergrondgeluidniveau, dat in buurtschap De Wacht laag is, wel als een bijzondere lokale omstandigheid moet worden aangemerkt. Op grond daarvan moeten maatwerkvoorschriften worden vastgesteld, die bepalen dat de geluidbelasting van het windturbinepark niet hoger mag zijn dan het achtergrondniveau dat tussen de 30 en 35 dB ligt. Dat geldt te meer omdat De Wacht ligt in een gebied dat als een Nationaal Landschap is aangewezen, waarbinnen ook enkele gebieden als stiltegebieden zijn aangewezen.

De zienswijze stelt voorts dat het op gespannen voet staat met de regels van behoorlijk bestuur om een windturbinepark toe te staan dat het heersende geluidniveau, "de plattelandsnorm", overschrijdt. Het feit dat de geluidbelasting van het windturbinepark overeenkomt met de geluidnormen volgens het Activiteitenbesluit betekent niet dat daarmee ook sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat.

Verder stellen de zienswijzen dat er geen inzicht is gegeven in de vraag hoe de meetresultaten tot stand zijn gekomen. Dat is niet acceptabel omdat meerdere onderzoeken aantonen dat laagfrequent geluid schadelijk is. Behoorlijk bestuur en maatschappelijke verantwoordelijkheid impliceren transparantie over de data en meetgegevens.

Tot slot houden de onderzoeken er onvoldoende rekening mee, dat naast het voorgenomen windturbinepark ook andere geluidbronnen aanwezig zijn, zoals het verkeerslawaai van de A16 en de geluidbelasting van het nog te ontwikkelen bedrijventerrein Dordtse Kil IV. De geluidbelasting van deze bronnen had bij het onderzoek naar de geluidbelasting van het windturbinepark op de woningen aan De Wacht en de Rijksstraatweg moeten worden opgeteld

Reactie:

Maatwerkvoorschriften

De geluidbelasting van het voorgenomen windturbinepark op de woningen in De Wacht overschrijdt niet de geluidnorm, die in het Activiteitenbesluit milieubeheer in artikel 3.14a, eerste lid is vastgelegd. Op grond van deze bepaling bedraagt de geluidnorm ten hoogste 47 dB L_{den} .

Op grond van lid 3 van dit artikel kunnen wij bij maatwerkvoorschrift in verband met bijzondere lokale omstandigheden normen met aan andere waarde vaststellen. Dit kunnen hogere, maar ook lagere waarden zijn. De zienswijze doet hier een beroep op.

Willen maatwerkvoorschriften opgelegd kunnen worden, dan moet er een bijzondere lokale omstandigheid zijn die dit rechtvaardigt.

De Hoeksche Waard is aangewezen als Nationaal landschap. Het doel van die aanwijzing is het beschermen van de aanwezige landschappelijke kwaliteiten. Dit betekent dat grootschalige nieuwe ontwikkelingen, zoals de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen niet zijn toegestaan en dat nieuwe woningbouw uitsluitend mag worden gerealiseerd voor de eigen bevolking.

De aanwijzing tot Nationaal landschap biedt echter geen aanknopingspunten voor bescherming van andere kwaliteiten zoals natuur en stiltegebieden. Komen dergelijke waarden voor dan vindt bescherming daarvan plaats door toepassing van de reguliere instrumenten, zoals de aanwijzing van Natura 2000 gebieden of de aanwijzing van stiltegebieden. Bij de buurtschap De Wacht is van een dergelijke aanwijzing geen sprake.

Niettemin is in het kader van de voorbereiding van de besluitvorming op de vergunningaanvraag onderzocht of het haalbaar is om de geluidbelasting van het voorgenomen windturbinepark op de woningen in De Wacht te reduceren en zo meer aan te sluiten bij het heersende lage achtergrondniveau.

Door de aanvrager is op verzoek van ons, de gemeente Dordrecht en de gemeente Binnenmaas een analyse uitgevoerd op de haalbaarheid en productiviteit van het windturbinepark in relatie tot een mogelijke geluidsreductie. De uitkomst van deze analyse was, dat het terugdringen van de geluidproductie met 5 of 10 dB(A) door onder andere het structureel stil zetten van meerdere turbines gedurende langere tijd, tot een negatief exploitatieresultaat van het windturbinepark leidt. Op basis van deze uitkomst heeft aanvrager aangegeven dat geluidreductie financieel niet haalbaar is.

Naar aanleiding van deze uitkomst is door ons opdracht gegeven een second opinion uit te voeren door Bosch en van Rijn. In dit onderzoek is in 1^e instantie gekeken of het akoestische onderzoek dat bij de vergunningaanvraag is ingediend van de juiste uitgangspunten uitgaat en of de uitkomsten van het onderzoek correct zijn. Het rapport van Bosch en van Rijn beantwoordt deze vragen bevestigend. Voorts is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van geluidreductie met 5 dB en 10 dB(A) L_{den} en L_{night} . Maatregelen waarmee dat kan worden bereikt zijn het laten draaien van de turbines in een stillere modus en een lagere stroomproductie én het stilzetten van één of meerdere turbines gedurende bepaalde perioden. De uitkomst van deze berekeningen is, dat bij het terugbrengen van het geluid met 5 dB de stroomproductie 29% lager is. Bij 10 dB reductie neemt de elektriciteitsproductie met 59% af.

Tot slot wordt in het onderzoek gekeken naar de financieel-economische gevolgen van een dergelijke geluidreductie. Een afname van de elektriciteitsproductie met 30% heeft tot gevolg dat het project zich binnen de daarvoor geldende looptijd niet kan terugverdienen. Bij een reductie met 10 dB wordt het windturbinepark verliesgevend.

Op basis van deze twee onderzoeken komen wij tot de conclusie, dat ook een geringe reductie van de geluidbelasting tot gevolg heeft dat het voorgenomen project niet rendabel kan worden gerealiseerd. Vervolgens hebben wij een afweging moeten maken wat betreft de geluidsbelasting in relatie tot de aangevraagde capaciteit. Wij hechten een groot belang aan deze voorgenomen activiteit, omdat die bijdraagt aan het rijks- en provinciaal beleid ten aanzien van windenergie. Bovendien betreft dit een door ons aangewezen locatie voor windenergie.

Op grond van het voorgaande wordt geoordeeld, dat een aanvullende geluidreductie in redelijkheid niet kan worden opgelegd. Gelet op het feit dat het windturbinepark voldoet aan de eisen van het Activiteitenbesluit bestaat er uit een oogpunt van geluid geen beletsel voor verlening van de omgevingsvergunning.

Laagfrequent geluid

Bij het onderzoek naar geluid en het toetsen aan de geluidsnormen wordt rekening gehouden met het geluidsspectrum van de windturbines. Er is bij deze vergunningsprocedure dan ook geen sprake van een apart toetsingskader voor laag frequent geluid (LFG).

Cumulatie van geluid

Met betrekking tot de cumulatie van de geluidbronnen A16 en bedrijventerrein Dordtse Kil IV wordt het volgende opgemerkt.

Dordtse Kil IV is een bedrijventerrein in voorbereiding. In september 2014 heeft de gemeenteraad van Dordrecht ingestemd met de verdere planvorming. Deze plannen zijn nog niet concreet uitgewerkt, zodat

met eventuele effecten van Dordtse Kil IV bij de verlening van de vergunning voor het windturbinepark geen rekening kan worden gehouden.

Naar verwachting wordt in 2015 begonnen met de procedure voor het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein. Ten behoeve van dat bestemmingsplan wordt een MER opgesteld. Daarin wordt ook gekeken naar de eventuele geluidseffecten in de omgeving van het toekomstige bedrijventerrein. Het windturbinepark zal als autonome ontwikkeling in die MER worden meegenomen.

Voor de A16 geldt op grond van de Wet geluidhinder een zone (aandachtsgebied) van 600 meter. De twee woningen aan de Rijksstraatweg vallen binnen deze zone, de woningen in buurtschap De Wacht niet. Daarmee is de A16 voor het bepalen van cumulatie van geluid in buurtschap De Wacht geen relevante geluidbron, maar voor de woningen aan de Rijksstraatweg wel.

Naar aanleiding van deze zienswijze hebben wij aanvullend onderzoek verricht naar de cumulatie van het geluid van de A16 en de spoorlijn Dordrecht - Lage Zwaluwe. Uit dit onderzoek blijkt dat het geluid van de windmolens ter plaatse van de woningen aan de Rijksstraatweg meer dan 10 dB onder het geluid van de spoorlijn en de snelweg A16 ligt.

Als gevolg hiervan leiden de windmolens ter plaatse van de woningen aan de Rijksstraatweg niet tot verhoging van het (los of gecumuleerde) huidige geluidniveau, dat van de spoorlijn en de snelweg A16, wordt ondervonden.

2. Vogels en vleermuizen

Samenvatting zienswijze

Er is geen rekening gehouden met het voorgenomen natuurbeheer in en nabij het plangebied, zoals duurzame akkerbouw waardoor in de Hoekse Waard steeds meer roofvogels voorkomen. Het plangebied vormt een belangrijk overgangsgebied tussen de Hoeksche Waard en de Biesbosch, waar ieder jaar veel vogels neerstrijken en waarvoor het gebied een rustplaats vormt. Een rij windmolens is daarmee onverenigbaar. Uit vergelijkbare projecten, zoals het windmolenpark in de Sabinapolder en het windmolenpark Heijningen moet lering worden getrokken.

Voorts zijn volgens de zienswijze de data die zijn gebruikt om de effecten van het windturbinepark op de beschermde dier- en plantensoorten te bepalen verouderd, onvolledig en niet gedetailleerd genoeg. Er wordt voor gepleit de onderzoeken te actualiseren.

De benadering waarvan de effectenstudie is uitgegaan staat op gespannen voet met de Flora- en faunawet, aldus de zienswijzen. De Flora- en faunawet beschermt ieder individu, waardoor de stelling dat met het windturbinepark de bepalingen van de Flora- en faunawet niet worden overtreden niet deugdelijk is onderbouwd. Met klem wordt bestreden dat de in de effectenstudie verwoorde conclusie, dat het aantal vleermuizen en vogels die tegen de turbines aanvliegen beperkt zal blijven. De vergunning is daardoor onvoldoende gemotiveerd.

Voorts is ten onrechte niet gekeken wat het windturbinepark betekent voor de PEHS (Provincie Zuid-Holland - Herziening Provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte t.b.v. Herijking Ecologische Hoofdstructuur 2013), die voorziet in de realisatie van een samenhangend netwerk van robuuste natuurgebieden.

Reactie:

Natuurbeschermingswet 1998

Er wordt niet ontkend dat er als gevolg van de windturbines incidenteel slachtoffers kunnen vallen onder beschermde soorten. Uit het onderzoek blijkt echter dat dit geen gevolgen zal hebben voor de kwalificerende populaties van soorten waarvoor beschermde natuurgebieden zijn aangewezen waardoor de effecten de verlening van de omgevingsvergunning voor het windpark niet in de weg staan. Er is geen noodzaak voor het opstellen van een passende beoordeling, aangezien deze alleen dan aan de orde is als er sprake is van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, hetgeen in de voorliggende situatie blijkens de overgelegde rapporten niet het geval is.

Gesteld wordt in de zienswijze dat de aantallen ganzen in het gebied toegenomen zijn. Indien dit het geval is, is bij voorbaat aan te geven dat dit voor de conclusies van de Natuurtoets geen verschil maakt. Buiten vliegbewegingen van grauwe ganzen en kolganzen is de geplande windturbineopstelling niet gelegen op een vliegroute waar dagelijks vliegbewegingen van en naar slaapplaatsen voorkomen. De grauwe ganzen die in

en nabij het plangebied verblijven en het plangebied passeren vormen bovendien geen onderdeel van een instandhoudingsdoel van de verschillende nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Voor de kolgans geldt dat het aantal potentiële aanvaringslachtoffers, vanwege een beperkte flux (ook bij enige toename van de soort in de omgeving), zeer beperkt is.

Wij concluderen dat ten aanzien van zowel broedvogels als niet-broedvogels (inclusief trekkende vogels) er geen aanwijzingen zijn dat er grote risico's bestaan ten aanzien van aanvaringen, barrièrewerking en verstoring van leefgebied. Significant negatieve effecten als gevolg van het geplande windpark Kilwind op het behalen van instandhoudingsdoelen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet ziet toe op de bescherming van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat het windpark niet leidt tot vernietiging en/of verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en/of 3 Ffwet). Dit geldt ook voor de genoemde bunker langs de toegangsweg naar de percelen Rijksstraatweg 181 en 185. Deze bunker ligt op > 400 meter afstand van de dichtstbijzijnde windturbine en wordt niet zodanig verstoord dat deze zijn (potentiële) functie als overwinteringsplaats voor vleermuizen verliest.

Ten aanzien van het doden of verwonden van exemplaren van beschermde soorten door windturbines, hanteren wij inzake de Flora- en faunawet (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, voorheen Dienst Regelingen) de regel dat geen ontheffing nodig is voor incidentele ongelukken met beschermde soorten omdat in dat geval geen sprake is van het doden of verwonden van beschermde soorten met voorwaardelijk opzet. Een sterftepercentage < 1% van de natuurlijke sterfte binnen de populatie van een soort wordt daarbij gezien als een aanvaardbaar risico. Uit vleermuisonderzoek in en om het plangebied is gebleken dat er geen structurele vliegbewegingen van vleermuizen in het open gebied waarin de windturbines komen te staan. Er staat ook geen begroeiing in het plangebied die kan dienen als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen. Gelet op voorgaande wordt geconcludeerd dat het windpark niet leidt structurele slachtoffers onder vleermuizen en staat de Flora- en faunawet niet aan de verlening van de vergunning voor het windpark in de weg. Het opnieuw in beeld brengen van de aanwezigheid van vleermuizen in het gebied zal niet tot een andere conclusie leiden, aangezien het open gebied nog steeds geen voor vleermuizen belangrijke landschapselementen bevat waardoor er nu meer vliegbewegingen in het plangebied zouden zijn. Een belangrijke vliegroute wordt gevormd door de begroeiing langs de Rijksstraatweg en watergebonden soorten zoals de meervleermuis vliegen op korte afstand boven het water van de Dordtse Kil. Deze plekken liggen buiten de invloedsfeer van het windpark waardoor wezenlijke effecten op vleermuizen kunnen worden uitgesloten. Op plaatsen waar structurele vliegbewegingen van vleermuizen plaatsvinden zoals langs lijnvormige landschapselementen of in de buurt van bos of andere foerageergebieden, kan wel sprake zijn van wezenlijke effecten op vleermuizen en is in de regel een uitgebreide toetsing van de aantallen aanvaringslachtoffers noodzakelijk. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de windparken in de Sabinapolder en Heijningen waarnaar gerefereerd wordt. Voor het windpark Kilwind is dat dus niet aan de orde.

Gesteld wordt dat de vogelgegevens zoals gebruikt in de Natuurtoets verouderd zijn. En gesteld dat in de Hoekse Waard in toenemende mate duurzame akkerbouw plaatsvindt met natuurakkerranden, waarna vervolgens wordt gesteld dat er steeds meer roofvogels in de regio worden gesignaleerd. Over welke soorten het hier gaat, wordt niet vermeld. Het gaat hierbij zeker niet om zeldzame soorten van de Rode Lijst, zoals de grauwe kiekendief, een soort die aangehaald wordt via een referentie van een krantenartikel over een heel ander deel van Nederland en waarvan de verspreiding binnen Nederland nagenoeg tot Groningen en Flevoland beperkt is. Indien een toename van roofvogels in de regio optreedt, betekent dit niet dat de bevindingen en conclusies anders worden afgewogen, omdat het plangebied voor dergelijke soorten geen specifiek leefgebied vormt en bij deze soorten zelden effecten (verstoring, sterfte) van windturbines ondervinden. Dit geldt ook voor de in één van de zienswijzen genoemde veldleeuwerik en zwaluwen, die weliswaar in de Natuurtoets niet specifiek worden beschreven, maar vallen onder de bevindingen en conclusies onder het algemene kopje 'broedvogels'.

Ten aanzien van de zeearend is in de Natuurtoets reeds aangegeven dat de soort voornamelijk binnen de Biesbosch zelf zal foerageren en verblijven, waarmee relaties met het plangebied derhalve zijn uitgesloten. Ook met de toename van de soort in de Biesbosch verandert deze situatie niet. Gezien het ontbreken van

geschikt leefgebied voor de soort in het plangebied is geen structurele additionele sterfte onder zeearenden te verwachten.

Ecologische Hoofdstructuur

De plaatsing van de windturbines vindt niet plaats in een gebied dat binnen de begrenzing van de PEHS valt. Daarnaast is er geen aanleiding om aan te nemen dat deze ontwikkeling zodanige externe effecten heeft dat daardoor een deel van de PEHS zou kunnen worden belemmerd. Een en ander blijkt uit de natuurtoets die ten behoeve van deze ontwikkeling is uitgevoerd.

3. Gezondheid

Samenvatting zienswijze

Diverse onderzoeken laten zien, dat bij een afstand kleiner dan 1½-2 km de gezondheid van mensen negatief wordt beïnvloed door windturbines. Hoewel deze onderzoeken niet unaniem worden onderschreven, wordt erop gewezen dat ook het RIVM aangeeft dat boven de norm van 45 dB in toenemende mate hinderklachten en gezondheidsproblemen te verwachten zijn.

De norm van 47 dB Lden, die voor de beoordeling van het onderhavige windturbinepark is gehanteerd, ligt significant boven de RIVM aanbeveling.

Verzocht wordt geen vergunning te verlenen voor locatie 4, die het dichtst bij de woningen ligt waardoor mogelijke gezondheidsrisico's onaanvaardbaar groot zouden zijn.

Reactie:

In een brief van 31 maart 2014 aan de Tweede Kamer informeert de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de Kamer over de effecten van laagfrequent geluid van windturbines op de gezondheid. De conclusie is dat op grond van de huidige inzichten de huidige norm voor geluidhinder die in het Activiteitenbesluit staat en het bijbehorende reken- en meetvoorschrift geen wijzigingen behoeven. Laagfrequent geluid draagt inderdaad voor een klein deel bij in de hinderervaring van windturbinegeluid, zo staat er in de brief. Echter, zo gaat de brief verder, deze hinder acht de Staatssecretaris op een verantwoorde manier voldoende beperkt door de huidige norm.

Verder wordt in de brief erkend dat gemiddeld 9 procent van de bewoners van woningen die op de normgrens belast zijn met windturbinegeluid zal zijn gehinderd. De brief stelt dat niet de geluidnorm moet worden aangepast, maar dat er een toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening moet zijn. In het licht van deze brief zijn wij van mening dat wij met de toets van de geluidbelasting aan de in het Activiteitenbesluit opgenomen geluidnormen voldoende rekening hebben gehouden met de belangen van de omwonenden.

4. Schade

Samenvatting zienswijze

De zienswijzen wijzen er op, dat de waarde van de woningen zal dalen als er windturbines in de nabijheid worden geplaatst. Gepleit wordt om dit vraagstuk van de waardedaling te benaderen overeenkomstig de norm die volgens het Gerechtshof Leeuwarden gehanteerd dient te worden. Een generieke compensatie van de gemeente is niet toereikend.

De waardedaling wordt niet expliciet, passend en pro-actief gecompenseerd. Een schadeloosstelling voor de waardevermindering van de woning, alsook voor het verminderen van het woongenot worden gezien als een vanzelfsprekendheid. Het is daarom een gemis dat uit de aanvraag niet blijkt hoe de schadeloosstelling is begroot en of bij een schadeloosstelling het rendement van het windturbinepark gegarandeerd is.

Reactie:

Als belanghebbenden van mening zijn dat schade wordt geleden door het wijzigen van een bestemmingsplan of door het verlenen van een vergunning als hier aan de orde, dan biedt de Wet ruimtelijke ordening de mogelijkheid om een verzoek tot toekenning van planschade in te dienen. De planschade wordt in beginsel aangevraagd bij het bestuursorgaan dat het schadeveroorzakende besluit heeft genomen. In dit geval verlenen wij de vergunning werkt de gemeente door middel van het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen mee aan de planologische afwijking. Met het oog op de duidelijkheid voor de burger zijn de gemeente en de provincie overeengekomen dat in dit geval de planschadeverzoeken kunnen worden gericht aan ons. Planschadeverzoeken worden beoordeeld conform de daarvoor geldende wettelijke kaders.

5. Procedure

Samenvatting zienswijze

Met betrekking tot dit onderdeel wordt in een aantal zienswijzen aangegeven, dat in de aanvraag om omgevingsvergunning ten onrechte is vermeld, dat niet eerder een aanvraag voor deze locatie is ingediend. Al in 2007 is een aanvraag ingediend. Daarnaast worden vraagtekens gezet bij de procedure die lang heeft geduurd. Ook doet de 'actualiteit' van de rapporten vragen rijzen

Reactie:

De aanvrager heeft op het aanvraagformulier bewust "nee" geantwoord op de vraag of eerder een vergunningaanvraag is ingediend. Weliswaar heeft aanvrager al in 2007 stukken ingediend, maar dit betrof geen formele vergunningaanvraag. Het verzoek uit 2007 was niet meer dan een verzoek om planologische medewerking aan de gemeente Dordrecht.

6. Veiligheid

Samenvatting zienswijze

Deze zienswijze geeft aan, dat de Dordtsche Kil een belangrijke vaarroute is waarover dagelijks transport van chemicaliën en brandstoffen plaatsvindt. Wat kan er niet gebeuren als een onderdeel van een windmolen, bijv. een wiek, afbreekt en een LPG-tanker raakt. Dit risico wordt nu terzijde gezet als niet belangrijk omdat het geen gebouw betreft.

Ook bestaan er zorgen over de overnachtingshaven voor de beroepsvaart bij De Wacht. Hier liggen schippers, die zich aan de voorgeschreven vaar- en rusttijden voor de binnenvaart houden. Het lijkt niet wenselijk dat met het verlenen van een vergunning voor de windmolens, voorzieningen die ondersteunend zijn aan wettelijke regels, in gevaar worden gebracht. Ook schepen met gevaarlijke lading maken gebruik van deze haven.

Reactie:

Met betrekking tot externe veiligheid is getoetst volgens de criteria genoemd in het "Handboek Risicozonering Windturbines" herziene versie 3.1 september 2014.

Rijkswaterstaat is beheerder van de Dordtsche Kil en hanteert hierbij de volgende beleidsregel:

"Langs kanalen, rivieren en havens wordt plaatsing van windturbines toegestaan bij een afstand van tenminste 50 meter uit de rand van de vaarweg".

De te bouwen windturbines staan op een afstand van meer van 90 meter uit de rand van de vaarweg en voldoen daarmee aan de genoemde beleidsregel. Zowel Rijkswaterstaat als de Veiligheidsregio heeft over het voornemen tot plaatsing van de 4 windturbines positief advies uitgebracht.

De functionaliteit van de overnachtingshaven is niet in het geding. De kans dat een schip in de overnachtingshaven wordt geraakt is nihil, omdat die buiten het werpbereik van de windturbines valt.

De kans op bladbreuk bij een windturbine is klein ($8,4 \cdot 10^{-4}$) per jaar. Mede afhankelijk van de windrichting en de stand van het rotorblad kan een afgebroken blad(deel) in de richting van de Dordtsche Kil vliegen en daar terechtkomen. De kans dat dan ook een passerend schip wordt geraakt is uiterst klein, omdat schepen in een aantal minuten de windturbines passeren.

Op basis van gegevens van Rijkswaterstaat is te schatten, dat zich in totaal gedurende maximaal circa 40 uur per jaar een passerend schip met gevaarlijke lading binnen het werpbereik van de windturbine kan bevinden. Rekening houdend met de (kleine) trefkans is de kans op een calamiteit met een passerend schip met gevaarlijke lading verwaarloosbaar klein. De veiligheid van omwonenden is derhalve niet in het geding.

7. Veiligheid – NGE's

Samenvatting zienswijze

In één van de zienswijzen worden zorgen geuit over de 'Niet Gesprongen Explosieven' (NGE) die in het plangebied kunnen voorkomen. Deze zienswijze bestrijdt de stelling verwoord in de rapportages, dat er alleen een risico op activering van explosieven is ingeval van grondverzet. Deze explosieven kunnen ook door trilling of werprisco geactiveerd worden. Met trillingen moet wel degelijk rekening worden gehouden. Een explosief dat tot ontploffing wordt gebracht heeft niet alleen een direct schade impact, maar kan er ook toe leiden dat de waterkering schade oploopt. Ten onrechte is in de risico-analyse geen rekening gehouden

met de aanwezigheid van explosieven. Nadrukkelijk wordt verzocht om het gebied voorafgaand aan de werkzaamheden volledig te ontdoen van blindgangers.

Reactie:

Zoals in de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven zal vooruitlopend op de uitvoering van de grondwerkzaamheden voor de windmolens, in opdracht van de aanvrager, onderzoek worden gedaan naar de eventuele aanwezigheid van NGE's. Worden NGE's aangetroffen, dan worden deze verwijderd voordat de windmolens worden geplaatst. De kans is nihil dat daarna nog NGE's, door bijvoorbeeld trillingen veroorzaakt door de windmolens, tot ontploffing komen.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat dit gebied in de naoorlogse periode agrarisch in gebruik is geweest, zodat al gedurende een groot aantal jaren grondroerende activiteiten zoals ploegen en drainagewerkzaamheden hebben plaatsgevonden.

8. Slagschaduw

Samenvatting zienswijze

Voor twee woningen wordt de op basis de "Regeling algemene regels voor Inrichtingen milieubeheer" geldende norm voor de maximaal toelaatbare slagschaduw (5 uur en 40 minuten per jaar) overschreden. Om te kunnen voldoen aan deze norm dienen meerdere turbines op bepaalde tijdstippen en gedurende een beperkt aantal uren per jaar te worden stilgezet.

Gewezen wordt op het zeer hinderlijke karakter van slagschaduw en de nadelige verandering die dit voor de woonomgeving tot gevolg heeft. Gevraagd wordt om turbine 4 gedurende de ochtenduren stil te leggen en te borgen dat er op wordt toegezien dat een dergelijke bepaling ook wordt nageleefd.

Reactie:

Het is juist dat, met het voorzien van de windturbines van een zgn. stilstandregeling, wordt voldaan aan het voorschrift artikel 3.12 van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. Het object binnen buurtschap De Wacht dat is onderzocht op slagschaduw, kan dienen als maatgevende referentie voor de overige woningen. Het is hierom dus niet noodzakelijk om op individueel niveau een dergelijke berekening op te stellen.

Daarnaast wordt er op gewezen dat uit het onderzoek 'Slagschaduw' blijkt dat ter plaatse van de woningen gelegen aan de Rijksweg 181 en 185 geen sprake is van slagschaduw.

De maatregel die in het rapport is genoemd, behelst dat de turbines dienen te worden voorzien van een stilstandregeling. Een dergelijke regeling zorgt ervoor dat de turbines op geprogrammeerde dagen en tijdstippen voor een bepaalde tijd worden stilgezet om zo slagschaduw te voorkomen op een woning. Een stilstandregeling wordt gecombineerd met een zonneshijnsensor. De windturbine wordt stilgezet als de zon daadwerkelijk schijnt binnen de voorgeprogrammeerde kalender.

Uitgangspunt is dat de hinder door slagschaduw binnen de norm moet blijven, wat met het opleggen van een maatwerkvoorschrift is beoogd. De mate waarin, met inachtneming van het maatwerkvoorschrift, slagschaduw kan optreden wordt niet onacceptabel geacht.

CONCLUSIE:

De zienswijzen sub 1. zijn ongegrond.

Zienswijze sub 2

1. Procedure

Samenvatting zienswijze

Er heeft voor het windturbinepark van Kilwind niet meer dan een uiterst summiere vormvrije m.e.r-beoordeling plaatsgevonden. Op dit moment doorloopt de gemeente Dordrecht een Plan-m.e.r. procedure voor andere initiatieven voor windenergie. Het plan van Kilwind is ten onrechte losgekoppeld van deze Plan-m.e.r., waardoor de procedure voor Kilwind niet met de vereiste zorgvuldigheid en in strijd met de m.e.r-regelgeving wordt gevoerd.

Reactie:

Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd betreft het realiseren van een windturbinepark met een gezamenlijk vermogen van 9,2 megawatt. Voor de vraag in hoeverre in het kader van de besluitvorming over de omgevingsvergunning een milieueffectrapportage nodig is, is het bepaalde in het Besluit milieueffectrapportage doorslaggevend.

De activiteit "oprichting van een windturbinepark" is genoemd in onderdeel D van de bijlage bij dit besluit. Onderdeel D noemt de activiteiten waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Die beoordelingsplicht geldt alleen in de gevallen waarin de activiteit qua omvang of vermogen op of boven de aangegeven drempelwaarde ligt. Voor een windturbinepark is de drempelwaarde bepaald op 15 megawatt of meer, danwel 10 windturbines of meer.

De voorliggende vergunningaanvraag ligt zowel qua vermogen (9,2 megawatt) als qua aantal turbines (4) ruim onder de drempelwaarde. Voor de aanvraag geldt om die reden de m.e.r.-beoordelingsplicht niet.

Een en ander neemt niet weg dat bij een activiteit als hier aan de orde er aanleiding is voor het uitvoeren van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit is ook gedaan.

Uit deze vormvrije m.e.r. beoordeling blijkt, dat de realisatie van de 4 windturbines op deze locatie niet leidt tot relevante milieueffecten die alsnog zouden nopen tot het opstellen van een MER.

De planMER die de gemeente Dordrecht doorloopt betreft, een zoektocht naar nieuwe geschikte locaties voor windenergie. Voor de locatie van Kilwind geldt, dat deze al bijna 10 jaar op de agenda staat. Zoals in de ruimtelijke onderbouwing is beschreven zijn de gemeenteraden van Dordrecht, Zwijndrecht en 's-Gravendeel (thans Binnenmaas) al in 2005 gezamenlijk tot de conclusie gekomen, dat alleen de locatie langs de Dordtsche Kil, ten zuiden van het bedrijventerrein Dordtse Kil III voor windenergie in aanmerking komt. Sindsdien is de aanwijzing van deze locatie in het provinciaal beleid bevestigd en herbevestigd. De suggestie om de locatie van Kilwind mee te nemen in de planMER die de gemeente Dordrecht nu doorloopt, zou betekenen dat deze locatie opnieuw ter discussie wordt gesteld. Dit is ongewenst. Bovendien geven de uitkomsten van de onderzoeken bij de aanvraag omgevingsvergunning geen aanleiding om de geschiktheid van de locatie in twijfel te trekken.

2. Natuurbeschermingswet/Flora- en faunawet

Samenvatting zienswijze

Om de effecten van het windturbinepark te kunnen toetsen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000 gebieden Biesbosch en Hollandsch Diep, is meer gedetailleerde informatie nodig dan in de stukken bij de ontwerp-omgevingsvergunning is vermeld. Uit de stukken blijkt niet dat er voldoende en adequaat onderzoek is gedaan naar op grond van de Flora- en faunawet beschermde diersoorten. Onvoldoende is gemotiveerd waarom overtreding van de Flora- en faunawet niet aan de orde zou zijn.

Reactie:

Een passende beoordeling moet worden uitgevoerd voor plannen en projecten die significante gevolgen kunnen hebben voor aangewezen natuurbeschermingsgebieden (Natura 2000).

De ten behoeve van aanvraagde omgevingsvergunning uitgevoerde onderzoeken tonen aan dat er van het project geen significante effecten zijn te verwachten. De betrokken provincies (Noord-Brabant en Zuid-Holland) bevestigen de conclusie van de uitgevoerde onderzoeken, dat er niet of nauwelijks effecten zijn. Voor het overige wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze sub 1, onder punt 2.

3. Ruimtelijke onderbouwing

Samenvatting zienswijze

Omdat er geen PlanMER en projectMER zijn opgesteld is er geen goede afweging gemaakt voor een "goede ruimtelijke ordening" en de milieugevolgen van het project. Tijdens het vooroverleg heeft de gemeente Binnenmaas aangegeven dat plaatsing van 4 windturbines grote gevolgen heeft voor het woon- en leefklimaat van de bewoners in buurtschap De Wacht. Aangedrongen is op doorrekening van de situatie met 3 windturbines en het vervallen van windturbine 4, recht tegenover De Wacht.

Binnenmaas heeft zelf een indicatieve doorrekening laten maken, waaruit blijkt dat door het laten vervallen van windturbine 4 de geluidbelasting met 5 dB(A) afneemt.

Deze optie is in het kader van de vergunningverlening niet onderzocht, waardoor de ontwerpbeschikking geen stand kan houden.

Reactie:

In de reactie op zienswijze sub 1 onder 1 wordt uitgebreid stilgestaan bij de akoestische situatie ter plaatse van De Wacht. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Daarnaast wordt opgemerkt dat de aanvraag, conform vastgesteld beleid, voorziet in het realiseren van 4 windturbines. Het is niet toegestaan om op eigen initiatief de aanvraag te wijzigen door één van de turbines te schrappen. Overigens heeft de aanvrager te kennen gegeven dat het schrappen van windturbine 4 het project als geheel onhaalbaar maakt.

4. Geluid

Samenvatting zienswijze

Conform de Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening geldt in nieuwe situaties het uitgangspunt dat een bedrijf of inrichting niet meer geluid mag produceren dan zijn omgeving. Door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zijn in de Wacht metingen verricht en blijkt in de nachtperiode sprake te zijn van een geluidniveau van slechts 30 dB.

Uitgangspunt bij de besluitvorming zou moeten zijn dat een goed woon- en leefklimaat wordt gegarandeerd. Ten opzichte van genoemd referentieniveau van 30 dB worden de geluidnormen door het windturbinepark significant overschreden.

Uit vaste rechtspraak volgt dat het voldoen aan de wettelijke norm nog niet betekent dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. In dit verband ontbreekt een beoordeling van de binnenwaarde van de woningen in De Wacht. Gelet op de ouderdom van de woningen is het maar de vraag of de binnenwaarde van 35 dB wordt gehaald.

Reactie:

Anders dan uit de zienswijze zou kunnen worden opgemaakt geldt voor het geluid van windturbines zoals aangevraagd (vermogen minder dan 15 megawatt) niet de Handreiking Industrielawaai, maar het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In zijn algemeenheid geldt dat gevels van woningen een geluidwerende werking hebben van tenminste 20 dB. Er zijn geen redenen om te veronderstellen dat bij de woningen in buurtschap De Wacht en de woningen aan de Rijksstraatweg niet het geval zou zijn.

Uitgaande van een geluidbelasting van de molens op de gevels van de woningen van 47 dB en 42 dB betekent dit dat het geluidniveau in de woningen respectievelijk maximaal 27 dB en 22 dB bedraagt.

Deze waarden liggen ruim onder de grenswaarde van 35 dB en 25 dB die als regel respectievelijk in de dag- en de nachtperiode worden gehanteerd. De vrees dat er in de woningen sprake zal zijn van een te hoge geluidbelasting is daarom niet terecht.

5. Gezondheidsrisico's

Samenvatting zienswijze

Het is belangrijk aandacht te besteden aan geluidhinder en visuele hinder/zicht op windturbines samen. Geluidhinder kan niet los worden gezien van visuele hinder. Mensen met uitzicht op windturbines rapporteren bij dezelfde geluidniveaus in de regel meer geluidhinder door de turbines dan mensen die daar geen zicht op hebben.

Reactie:

Verwezen wordt naar de reactie op zienswijze sub 1 onder 3.

6. Slagschaduw

Samenvatting zienswijze

Uit het onderzoek dat ten behoeve van de aanvraag is opgesteld blijkt dat er met betrekking tot slagschaduw wordt voldaan aan artikel 3.12 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De ruimtelijke onderbouwing geeft aan dat er sprake is van slagschaduwhinder.

Gesteld wordt dat slagschaduw boven de norm niet gewenst is. Het wordt van belang geacht dat op voorhand vaststaat dat hinder van slagschaduw zo weinig mogelijk plaatsvindt.

Reactie:

Verwezen wordt naar de reactie op zienswijze sub 1, onder 8.

7. Participatie**Samenvatting zienswijze**

In de zienswijze wordt er op gewezen dat alle bestuurslagen in Nederland hebben uitgesproken veel belang te hechten aan een breed maatschappelijk draagvlak voor windprojecten. Dat houdt in dat Initiatiefnemers van dergelijke "verplicht" worden om burgers mee te nemen in hun projecten en financiële participatie actief aan te bieden

Reactie:

De vraag of en hoe participatie vorm en inhoud kan worden gegeven, is niet uitgewerkt. Dit laat onverlet dat de initiatiefnemer bereid is om in overleg met de omwonenden te bezien wat de kansen en mogelijkheden op dat vlak zijn.

CONCLUSIE:

De zienswijzen sub 2. zijn ongegrond.

Zienswijze sub 3

Deze zienswijze bestaat uit 2 brieven, waaronder een brief die identiek is aan de zienswijzen sub 1 (brieven 1 t/m 13). Waar mogelijk wordt verwezen naar de reactie op die zienswijzen.

Brief 1

De zienswijzen in deze brief zijn gelijk aan de zienswijzen sub 1.

Voor de reactie op deze hier wordt verwezen naar de reacties op de zienswijzen sub 1.

Brief 2

In brief 2 en de daarbij gevoegde bijlage wordt een aantal onderwerpen uit brief 1 opnieuw aangesneden c.q. herhaald. Voor zover de argumenten inhoudelijk niet afwijken van de argumenten in brief 1, wordt verwezen naar de reacties op de zienswijzen sub 1.

Op de overige zienswijzen wordt hierna ingegaan.

1. Vogels en vleermuizen**Samenvatting zienswijze:**

De zienswijze noemt concreet de vogelsoorten die in het onderzoek betrokken hadden moeten worden omdat het soorten zijn die in het plangebied foerageren of er hun woon- en verblijfplaats hebben. De soorten die het in de visie van de zienswijze betreft zijn: de buizerd paren, de bonte specht, de zeearend, de leeuwerik en de zwaluw en de vleermuizen die hun woon- en verblijfplaats hebben in de binnendijkse bunker.

Reactie:

Verwezen wordt naar de reactie op zienswijze sub 1 onder 2.

2. Schaduw**Samenvatting zienswijze:**

Gesteld wordt dat het onderzoek naar de schaduwwerking van de windmolens achterhaald is, door ondermeer de toenemende scheepvaart op de Dordtsche Kil. Er varen meer en grotere schepen dan enkele jaren geleden. Sommige schepen veroorzaken zonsverduisteringen.

Reactie:

Het onderzoek naar hinder door slagschaduw richt zich op de effecten die de windturbines mogelijk hebben voor omliggende functies. Omdat de effecten van slagschaduw veroorzaakt door de windturbines door tijdsverloop niet wijzigen is het onderzoek van enkele jaren geleden nog onverminderd bruikbaar.

Overigens blijkt uit bedoeld onderzoek dat de woning van betrokkenen buiten het gebied ligt waar slagschaduw van de windturbine zal worden ondervonden. De woning zal derhalve geen slagschaduw van de windturbines ondervinden.

3. Geluidweerkaatsing

Samenvatting zienswijze:

In de rapporten bij de ontwerp-omgevingsvergunning wordt geen aandacht besteed aan het effect van geluidweerkaatsing van de windturbines via op de Dordtsche Kil voorbijvarende zeeschepen.

Reactie:

Volgens de reken- en meetvoorschriften die gehanteerd worden bij het bepalen van geluidbelasting vanwege verkeerslawaai, industriellawaai of spoorweglawaai is voorgeschreven dat rekening gehouden moet worden met de effecten van geluidweerkaatsing door bijvoorbeeld stationaire voorzieningen, zoals gebouwen en geluidschermen. Voor weerkaatsing van geluid via mobiele objecten, zoals een voorbijvarend schip is dit niet voorgeschreven.

Hoewel weerkaatsing van geluid via voorbijvarende schepen niet is uit te sluiten, is het niet aannemelijk dat dit een effect van betekenis op de geluidbelasting van de woning van betrokkene zal hebben. In verband hiermee is er geen aanleiding voor het toepassen van een maatwerkvoorschrift.

4. Luchtkwaliteit

Samenvatting zienswijze:

Als gevolg van de draaiing van de wieken wordt de luchtkwaliteit aangetast. De normen voor de uitstoot van stikstofdioxide wordt door verkeer op de A16 en de scheepvaart al overschreden. De scheepvaart is de laatste jaren alleen maar sneller toegenomen.

Wervelwinden aangestuurd door de wieken van de windmolens, zorgen ervoor dat het relatief onschuldige stikstofoxide veel /sneller en in grotere percentages omgezet wordt in stikstofdioxide. De verontreiniging is vooral terug te vinden op de eerste 20 meter vanaf de oever, maar zelfs tot op 250 meter, is dit duidelijk meetbaar.

Reactie:

De constatering dat de normen voor luchtkwaliteit ter hoogte van de Rijksweg al worden overschreden is niet juist. Uit de voorlopige monitoringgegevens 2014 van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit blijkt niet dat er, in het gebied tussen de Rijksweg en de Dordtse Kil, sprake is van overschrijdingen van grenswaarden voor luchtkwaliteit. Uitgaande van het gegeven dat de luchtkwaliteit binnen de normen blijft kan een eventueel effect van de windturbines door luchtverwelingen er niet toe leiden dat normen wel overschreden worden.

Bekend is dat er onderzoeken zijn die aantonen dat windmolens effect hebben op rookpluimen uit schoorstenen van fabrieken e.d. Die situatie doet zich hier niet voor.

5. Gezondheidsschade

Samenvatting zienswijze:

Verder geeft deze zienswijze aan dat windturbines leiden tot stress en psychische klachten en dat de toekomstperspectieven voor windenergie te rooskleurig worden voorgesteld. Ook wordt er op gewezen op de horizonvervuiling die de windturbines veroorzaken. De zienswijze betoogt verder dat overeenkomstig de Europese regelgeving de afstand tussen windmolens en bebouwing minimaal 600 m moet zijn.

Reactie:

Reactie:

Het plan voldoet aan redelijke eisen van welstand en stedenbouwkundig gezien zijn er geen belemmeringen voor deze locatie. Het voornemen is het windmolen park ruimtelijk in te passen in het toekomstige bedrijventerrein Dordtse Kil IV

Ten aanzien de afstand wordt verwezen naar de reactie op zienswijze sub 1, onder 6, en met betrekking tot het onderdeel luchtkwaliteit wordt verwezen naar de voorgaande passage luchtkwaliteit.

6. Rendement

Samenvatting zienswijze:

Voorstanders van groene energie, die windmolens zien als een oplossing voor het broeikaseffect zien niet dat de turbines veel negatieve effecten veroorzaken. Windenergie is bovendien niet efficiënt en kan de conventionele centrales niet vervangen. Om alle stroom die nodig is uit wind te halen zijn wel tienduizenden windmolens nodig en zolang we duurzame energie niet goed kunnen opslaan, blijven de conventionele centrales nodig. Verder is windenergie een ramp is voor het elektriciteitsnet in verband met fluctuaties in het aanbod.

Er worden jaren miljarden geïnvesteerd in groene energie maar windenergie kan alleen rendabel zijn, door steun van de overheid wat ten koste gaat van onderzoeken naar alternatieve energie. Bij de productie van windmolens zijn grote hoeveelheden staal en kunststof nodig waarvan het winnen een kostbaar, vervuilend en energie-intensief proces is. Overheidsgeld kan beter en nuttiger aangewend worden.

Reactie:

De hier genoemde aspecten zijn niet specifiek gericht op het voornemen om 4 windturbines in Dordrecht te realiseren, maar op de maatschappelijke discussie rondom windenergie.

Wat hiervan ook zij, doelstelling van het rijk is en blijft om in 2020 ten minste 6.000 Megawatt (MW) aan windenergievermogen op land te hebben staan. Wij hebben als doelstelling in 2020 ten minste 735,5 megawatt aan windvermogen opgesteld te hebben.

Bij de ontwikkeling van dit windmolenpark is door de aanvrager aangetoond dat het park voldoet aan landelijke doelstellingen en voldoende rendement oplevert met een positief resultaat als gevolg.

7. veiligheid

Samenvatting zienswijze:

In Nederland moet de afstand tussen bebouwing en een windmolen, minimaal vier maal de ashoogte zijn. De Europese norm bedraagt een minimum van 600 meter. De afstand tussen de windmolens en bebouwing gaat ook nog eens ten koste van de/potentieel verkoopbare grond. Ook moet er rekening gehouden met de minimale afstand tot de dijken.

Ook de luchtmacht zal belemmerd worden door de windmolens, hierbij moet geacht worden aan de oefenvluchten met helikopters in de Hoekse Waard. Het plaatsen van windmolens brengt daarbij ook nog eens vele risico's met zich mee zoals ijsafzettingen op de wieken tijdens de winter.

Reactie:

Er is rekening gehouden met de minimale afstanden die gelden voor de realisatie van windmolens. Het plan voldoet aan de uitgangspunten die hiervoor gelden. Het windmolenpark ligt buiten de beschermingszone van de primaire waterkering. Deze afstand is in overleg met het waterschap tot stand gekomen. Voor de overige informatie wordt verwezen naar de reactie op zienswijze sub 1, onder 6.

Met betrekking tot de oefenvluchten van de luchtmacht geldt dat de windmolens brengen geen belemmering met zich mee brengen. Alle turbines worden opgenomen in een obstakelregister.

CONCLUSIE:

De zienswijzen sub 3. zijn ongegrond.

Zienswijze sub 4

Deze zienswijze is nagenoeg identiek aan de zienswijzen sub 1. Verwezen wordt naar de reacties op de betreffende zienswijzen.

1. Schade aan dieren

Samenvatting zienswijze:

Deze zienswijze stelt dat het laagfrequent geluid niet alleen voor mensen maar ook voor dieren negatieve effecten kan hebben en de zienswijze vraagt om daar in de besluitvorming aandacht aan te besteden. In dat verband wordt als voorbeeld worden paarden als voorbeeld genoemd van dieren die van windturbines te lijden hebben.

Reactie:

Verwezen wordt naar de reactie op zienswijze sub 1, onder 1.

2. Natuur; flora en fauna

Samenvatting zienswijze:

De zienswijze doet het verzoek om de groene ontwikkeling met natuurranden langs de voormalige stortplaats "De Transberg" te toetsen aan de PEHS-doelstelling.

Reactie:

Niet duidelijk wat de relatie van deze zienswijze is met het plan voor het oprichten van 4 windturbines. Wat betreft de PEHS wordt verder verwezen naar de reactie op de zienswijze sub 1 onder 2.

CONCLUSIE:

De zienswijzen sub 4. zijn ongegrond.

